

Jaunimėlis

2018-2019 m.m.

BALANDIS - GEGUŽĖ, Nr. 5

Želvos gimnazijos bendruomenės laikraštėlis

MES IR MOKYKLA

**Džiaugiamės mūsų moksleivių
laimėjimais...**

Sėkmė lydėjo jaunąją dailininkę

1 klasės mokinė **Vidgaile Krogertaitė** nacionaliniame piešinių konkurse „Lietuvos paukščiai 2019“ laimėjo II-ąją vietą. Laimėtoja buvo apdovanota antros vietos medaliu ir diplomu. Vidgaile konkursui nupiešė piešinį „Pelėdos šokis“.

*Mokytojos Jonės
Tavorienės informacija*

Geografijos konkursas

Š.m. balandžio 6 d., saulėtą šeštadienį, Želvos gimnazijos 2 klasės mokinys **Rokas Kalesnykas** ir 3 klasės mokinė **Goda Mikalajūnaitė** su geografijos mokytoja Justina Kuodienė vyko į XIX nacionalinį mokinių Česlovo Kudabos geografijos konkursą. Godai tai buvo pirmasis išbandymas šiame konkurse.

Šiais metais geografijos konkursas vyko Vilniaus universiteto Geomokslų institute. Kol vaikai atlikinėjo teorines ir kūrybines užduotis, mokytojai klausėsi Vytauto Radzevičiaus paskaitos „Aliaska - žmogaus ir gamtos darna“.

O neseniai mus pasiekė džiugi žinia – Rokas šiame konkurse užėmė III-ąją vietą.

Sveikiname ir džiaugiamės kartu!

Mokytojos Justinos Kuodienės informacija

MOKINIŲ KŪRYBINIŲ DARBŲ KONKURSE TAPO LAUREATĖMIS

Beveik kasmet Želvos gimnazijos mokiniai, paskatinti mokytojų, dalyvauja šalies mokinių kūrybinių darbų konkurse „Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorija“, kurį organizuoja Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centras. Ir šiemet darbus – rašinius šiam konkursui teikė dvi moksleivės: devintokė **AUSTĖJA PETNIŪNAITĖ** ir aštuntokė **MARTYNA STAČIOKAITĖ**. Austėja, padedama mokytojos Zitos Kriaučiūnienės, parengė darbą „Baltojo kryžiaus istorija“, o Martyna, vadovaujama mokytojos Rasos Povylienės, parašė rašinį „Vaikų kasdienybė ir laisvalaikis Ukmergės rajono Želvos krašto tremtinių prisiminimuose“. Ir šįkart želviškes konkurse lydėjo sėkmė – jos tapo laureatėmis: Austėja apdovanota 3-ojo laipsnio, o Martyna – Paskatinamuoju diplomais bei atminimo dovanomis. Džiaugiamės kartu su laimėtojomis ir linkime kūrybinės sėkmės ateityje. O Želvos gimnazijos muziejų pasiekė ne tik ši džiugi žinia, bet ir knyga „Lietuvos vardu“, kurioje, be kitų šalies moksleivių publikuojamų darbų, yra ir du buvusių mūsų gimnazijos 2017 m. abiturienčių kūrybiniai darbai: Dovilės Butkutės rašinys „Daubariškių krašto partizanai“ bei Beatricos Tavoraitės piešinys „Ilgesio laiškas“. O Austėjos ir Martynos rašinių ištraukas galite skaityti šio „Jaunimėlio“ 3-4 psl.

*Mokytojos Rasos Povylienės informacija
Nuotraukoje - Martyna ir Austėja su savo mokytojomis*

(Nukelta į 2 psl.)

MŪSŲ MOKYKLOJE (tęsinys)

„Kalbų mugė“

Gegužės 9 d. mūsų mokyklos komanda dalyvavo Ukmergės rajono 6-7 klasių mokinių anglų kalbos viktorinoje „Kalbų mugė“. Viktorina buvo skirta Europos dienai. Dalyvavo trys septintokės: Austėja Leonavičiūtė, Austėja Stražinskaitė, Modesta Aganauškaitė ir šeštokas Nojus Klimašauskas. Mūsų komandą užėmė trečią vietą.

Mokytojos Daivos Kriaučiūnaitės informacija

NETRADICINĖ PAMOKA

Gegužės 21-ąją netradicinę pamoką 9-11 klasių mokiniams vedė buvusi mūsų mokyklos abiturientė **Aurelija Vernickaitė**, mokyklą baigusi prieš 20 metų. Aurelija, nuėjusi ilgą ir prasmingą profesinio tobulėjimo kelią, šiuo metu dirba Lietuvos energetikos ministro Žygimanto Vaičiūno patarėja. Viešnia moksleiviams papasakojo ne tik apie savo profesinę karjerą, bet nemažai žinių suteikė ir apie Europos Sąjungą - būtent ši tema netradicinėje pamokoje buvo pagrindinė. Aurelija ir mokiniams pateikė ne vieną klausimą, o už teisingus atsakymus įteikė dovanų. Šis susitikimas - projekto „Atgal į mokyklas“ renginys. Gražu ir prasminga, kai buvę mokiniai, pasiekę karjeros aukštumų, savo patirtimi grįžta pasidalinti ir buvusias savo mokyklas tapdami pavyzdžiu čia besimokantiems ir kuriantiems ateities planus. Tikimės, jog šis susitikimas su Aurelija ne paskutinis.

Informacija ir nuotraukos mokytojos Rasos Povylienės

ATSISVEIKINAME su V-ąja Želvos gimnazijos abiturientų laida. Linkime jiems sėkmingo skrydžio!

Mūsų abiturientai Paskutinio skambučio šventėje

ŠEIMOS ŠVENTĖ

Gegužės 10-ąją mūsų gimnazijoje vyko Šeimos šventė, į vieną būrį sukvietusi mokinius, jų tėvelius, senelius. Susirinkusiems šventinę programą dovanojo gimnazijos dainininkai bei šokėjai. O renginį vedė Andrius Ivanov ir Gabija Čivilytė.

Želvoje – tarptautinio poezijos festivalio „Poezijos pavasaris 2019“ renginys

Gegužės 25-ąją, Želvoje, žalioje ir jaukioje girininkijos aplinkoje, vyko tarptautinio poezijos festivalio „Poezijos pavasaris 2019“ renginys - susitikimas su žinomais šalies literatūros ir meno pasaulio žmonėmis. Klausėmės eilių ir dainų, kurios taip pakylėjo! O į Želvą buvo atvykę literatūrologas, redaktorius, kritikas Vainius Bakas, dramaturgas, vertėjas Vitalijus Asovskis, rašytojas, žurnalistas, redaktorius, vertėjas Rimantas Vanagas, aktorė, skaitovė, poezijos atlikėja Dalia Jankauskaitė, leidėja Nijolė Daujotytė ir teatro, televizijos bei kino aktorius, filmų garsintojas, dainų autorius ir atlikėjas, bardas Giedrius Arbačiauskas, želviškis poetas Antanas Guzelis, Ukmergės savivaldybės tarybos narys, kandidatas į Europos parlamentą Arūnas Dudėnas, Ukmergės Vlodo Šlaito viešosios bibliotekos atstovai. *Nuotraukoje – šventės svečiai ir žiūrovai.*

Informacija Želvos bendruomenės

Birželio 1-asis sekmadienis – TĖVO diena

Mindaugas Paknys

Tėvui Juliui Pakniui

TĖVUI

Pakelkim pilną taurę, tėve,
ilgesingą laiko marių erdvėje,
sudaužki su vyriausioju sūnum.
Gyvenimas nestovi vietoj, laikas
lyg sraunus upelis bėga,
išgrauždamas veide vis gilesnes rėves,
palikdamas gražiausius atminimus praeities.

Iš užmaršties iškyla sąmonė audra
ir muša vilnimis per širdį atminties banga.
Sukirba siela ir išplaukia tolimos vaikystės vaizdiniai,
net pro tirtas miglas regiu tas pasakas,
kurias bekurdamas apie gimtus žaliuojančius
Karališkių miškus ir vilką beuodegį,
nuo kurio pasisekė pasprukti, man sekei.

O begaliniai mano dvasios toliai,
per kuriuos ant rankų tu mane neši
iš vaikystės tvirtam tėviškam glėby,
saugumo ir ramybės apsupty,
kaip aidas nuaidėjo ištisam
vingiuotame gyvenimo kely,
nukreipdami, kuria kryptim pasukti ateity.

Tavo regėjimo pasiūlyta linkme,
iš tavo dvasios atsižėręs viską su kaupu,
geriausią, ką tavy radau, - turiu.
Aš tavo paramą, nors tu kitam laike,
ir akmenuotame gyvenimo kely jaučiu,
į tvirtą tavo ranką įsitvėręs ir einu.

Aš tavo paveldą dabar, kaip tu mane nešei, nešu,
o tavo pramintam kely nėra nei rūmų didelių
ir pakelėse nesimėto aukso obuolių,
todėl aš taip lengvai į tikslą tiesiai ir žengiu.
Tad leisk, tėve, nusilenkt žemai
ir padėkoti tau už tai.
2018 m. gruodžio 19 d.

Austėja Petniūnaitė. Iš rašinio
„Baltojo kryžiaus istorija“

Želvos krašto partizanai

... Iš laiškų, prisiminimų sužinau, kad
tą vėlyvą 1944 metų rudenį jau susikūrė pirmieji partizanų
būriai, kurie jungėsi į didesnius ir atkakliai kovojo su
okupantais, jų statytiniais, vadinamais sribais. Po kiekvieno
susidūrimo su priešu kovotojai netekdavo savo bičiulių.
Sužinau ir apie didesnius mūšius: 1945 m. liepą - bene
pirmasis mūšis su Želvos sribais prie miestelio
(Smetonkalnio), kuriame žuvo 2 partizanai, o 1946 m. sausį
- Gursčių kautynės, kuriose partizanus puolė Giedraičių ir
Želvos rusų karinių dalinių kareiviai. Tuomet nelygioje
kovoje žuvo 9 partizanai. .. Dar vienas susidūrimas su rusų
karinio dalinio kareiviais įvyko ties Sauginiais...

Likimai

Kaip teigiama Želvos krašto pokario istorijoje,
pirmosios okupantų aukos tyliai slapta laidotos kaimų

kapinaitėse. Vėliau ši „didžiulė malonė buvo atimta – žuvę
vyrai ir moterys būdavo išdrėbiami turgaus aikštėje,
išniekinami...“ (J. M.) Žiauru, kad aukų artimieji
nedrįsdavo ateiti užmerkti akių, pasimelst, išlydėti į
paskutinę kelionę... Žyvrduobėje lavonai po savaitės kitos
būdavo apkasami vietoje.

Žuvusieji nebuvo pamiršti

Muziejuje užrašyta graudi istorija, kaip visą pokarį ir
vėliau naktimis buvusios žyvrduobės šlaite degdavo žvakės,
o per Vėlinės šie slapti kapai nušvisdavo žvakelių jūra. Tik
naktimis žuvusiųjų artimieji ateidavo gedėti, tik naktimis
buvo lankomas brolišku pavirtęs kapinynas.

Tyla

Vėliau, apie 1970 m., kaip prisimena muziejaus vadovė,
Želvos vidurinė mokykla šioje vietoje rengė šaudyklą –
karinio rengimo pamokose vyresnieji mokiniai buvo
mokomi šaudyti. Traktorius lygino
aikštę, buvo išlieti pamatai nameliui,
kuris iškilo apie 1975 metus.
Mokiniai, stebėję statybos darbus,
regėjo, kaip iš žyvrduobės rytinio
šlaito pabiro žmonių kaulai... Paskui
kažkas juos vėl užkasdavo – niekas
neprabilo, nepasakė tiesos,
neatskleidė paslapties. O žvakės
rudenį vėl degdavo...

Albertas Pagalys, vienas iš didingo paminklo organizatorių ir
rūpintojų

Martyna Stačiokaitė. Iš rašinio „Vaikų kasdienybė ir
laisvalaikis Ukmergės rajono Želvos krašto tremtinių
prisiminimuose“

Vaikystė gali būti įvairi

Vaikystė - tai nuostabiausias laikotarpis žmogaus
gyvenime. Tuomet vaikas patiria įdomiausių ir linksmausių
nuotykių. Negalima būtų teigti, kad kitais žmogaus
gyvenimo etapais neatsitinka gražių dalykų, bet vaikystėje
vaikai pradeda suvokti, kas vyksta aplink mus, kas kur
gyvena – tai atradimų metas. Užduoda pirmuosius
klausimus savo šeimai ir po truputį supranta, kad viskas
įdomu. Vaikystėje prasideda smalsus gyvenimas: mokomasi
ieškoti kažko nauja, susirandama draugų ir susipykstama,
žaidžiama. Nuo vaikystėje patirtų išgyvenimų priklauso, ar
išaugs geru žmogumi, čia po truputį formuojasi vaiko
ateitis(...)

Nors kartais vaikai skundžiasi kažko negaunantys, bet
anksčiau apie tai jie nedrįsdavo pagalvoti, nes kai kurių iš jų
likimas buvo žiaurus – jie buvo tremiami su kitais žmonėmis
į Sibirą. Nesvajojo apie naujus daiktus, drabužius, o norėjo
tik sugrįžti namo ir gyventi su savo šeima. Svetimi veidai
gąsdino juos, bet jie turėjo prie to priprasti. Ir vaikų
laisvalaikis ten buvo kitoks. Jie kartais rasdavo laiko
pažaisti, bet tai buvo laikina. Oras buvo labai vėsus, jie buvo
sušalę ir nusilpę iš bado. Reikėjo pamiršti, kad iš viso kada
nors turėjo namus, nes buvo priversti mokytis svetimos
kalbos, papročių ir pratintis prie naujų gyvenimo sąlygų, lyg
būtų pradėję gyventi iš naujo. Vaikams liepdavo atlikti labai
sunkius darbus, kuriuos ir vyresniems būtų sunku atlikti. Dėl
tokių priežasčių vaikai savo gyvenimus baigdavo svetimos
platybės. Sulig kiekviena diena geso viltis sugrįžti namo.
Ir jeigu kam nors pavyko ištrūkti iš Sibiro, tai jų širdyse liko
didelis randas, kuris niekada neišnyks ir primins apie
skaudžią gyvenimo pradžią.

(Atkelta iš 3 psl.)

Tėvynę paliekant...

Alvyda Skardžiuvienė prisimena išvežimo iš tėvynės epizodus. Kaip ji teigia, jos prisiminimai iš Sibiro nėra labai slogūs, kadangi buvo išvežta būdama penkerių metų. Sunku ir baisu buvo Alvydos mamai, kurią gražų gegužės rytą atvykę kariškiai paragino krauti būtiniausius daiktus ir ruošti kelionę. Kadangi mama buvo tikra, kad veža sušaudyti kaip Želvos žydus, stengėsi paimti kuo mažiau daiktų. Prisimena epizodą, kaip kažkoks kareivis bando įdėti į ryšulį su daiktais siuvamąją mašiną, o mama ją vėl iškelia. Nugalėjo mama. O Alvydai buvo smagu: troboje daug žmonių, visi kažką veikia, kažką neša į lauką, krauna į vežimą. Pagaliau ant ryšulių pasodino juodvi su sese, įlipo mama, keli kareiviai, kiti susėdo į kitą vežimą – ir išvažiavo. Buvo gaila, kad tokio smagaus pasivažinėjimo nematė kaimynai, visi kiemai buvo kaip iššluoti – nesimatė nei suaugusių, nei, kas pikčiausia, vaikų. Tiesa, kai suko į Želvos kelią, kaimynų lange sujudėjo užuolaida, vadinasi, kažkas vis tiek matė.

Pirmi įspūdžiai buvo tokie stiprūs, kad užgožė vėlesnius – neprisimena nei kelionės sunkvežimiu iki Jonavos, nei įlaipinimo į traukinio gyvulinius vagonus. Jų šeimai pasisekė, nes vietos buvo „antrame aukšte“, o ten buvo langelis, nors ir užkaltas lentomis, bet su plyšeliais, pro kuriuos matėsi vietos, pro kurias važiojo. Traukinys judėjo lėtai, dažnai stovėdamas ant atsarginių bėgių. Tada suaugusieji bėgdavo į stotį vandens ir „kipiatoko“, t.y. karšto vandens arbatai. Kai mama bėgdavo į stotį, Alvydai būdavo labai baisu, kad ji pasiklys arba nespės sugrįžti, bet, ačiū Dievui, viskas baigdavosi laimingai. Kad veža sušaudyti, galvojo ne tik jų mama. Pradėjo trūkti maisto. Tada tremtinius pradėjo maitinti sriuba ir retkarčiais koše iš geltonų kruopų.

Kartą vagonas sujudo: visi puolė prie langelių ir durų plyšių kartodami žodį „Uralas“. Jiems, vaikams, tas žodis nieko nesakė, bet suprato, kad tai kažkas svarbaus. Paskui dar kelias dienas klausinėjo vienas kito: „Ar tu matei Uralą?“ Alvyda nieko nematė, bet visiems tvirtai sakydavo, kad tikrai matė. Negi prisipažins, kad tokia žiopla...

...Vaikai nepatiria to jaudulio ir skausmo, kurį patiria suaugusieji, kai jiems reikia palikti savo namus. Kai praeina daugiau laiko, mažieji supranta, kad kažkas ne taip, nebe tie namai, kiti žmonės. Bet jie nieko negali padaryti, tik priprasti ir gyventi iš naujo...

Markauskienė Stasė su dukromis Alvyda ir Pranute Igarkoje (1954 m.)

Rašykite mums: zelvosjaunimelis@gmail.com

Želvos gimnazija, 2019-05-24

Naujienos iš muziejaus

Muziejaus svečias

Mokykloje ir muziejuje gegužę lankėsi Garbės galerijos laureatai kunigas **Petras Purlys** ir Lietuvos energetikos ministro patarėja **Aurelija Vernickaitė**, 25-osios ir 50-osios laidų abiturientai. Kunigas Petras lankosi savo mokykloje dukart per metus – rudenį ir pavasarį. Su didele meile visiems, kurie buvo jo bendraklasiai ir mokytojai, su nuoširdžiu dėmesiu dabar besimokantiems ir jų pedagogams. Svečias džiaugėsi kiekvienu sutiktu, dalijo šventus paveikslėlius, dėkingas pedagogams direktoriui V. Tavorui, jo pavaduotojai mokyto A. Stankevičienei, J. Butkienei, kitiems, bendravusiems su juo. Atsiduso muziejuje, čia pajaušant savo dvasinę būseną išreiškęs vienu atodūsiu „Kaip man čia gera!“.

Aurelija savo būseną ir palinkėjimus po susitikimo su moksleiviais apibūdino muziejaus Svečių knygoje: „Smagu buvo sutikti ir susipažinti su šiandieniais devintokais – vienuoliktokais. Smalsūs, žingeidūs, linksmi, energingi. Linkiu išsaugoti šitą jausmą, būti darbingeriems ir reiklieriems sau. Buvo nuostabu grįžti į mokyklą po 20 metų“.

Projektas „Mano gimtinė“

Padirbėta prie I-ojo etapo. Labai atsakingai į šią iniciatyvą įsijungė mokinių komitetas, muziejaus bičiuliai. Jau turime faktus ir galime pasakyti, kad „genys margas, o mūsų gimnazija dar margesnė“. Štai tokie I-ojo projekto etapo rezultatai: į mūsų gimnaziją susirenka mokiniai iš 40 vietovių. Didžiausią būrį sudaro želviečiai – jų net 44. Antri – Lyduokių jaunimėlis – jų 16. Tretieji – liaušukai (11), už jų – 8 šešuoliukai, o 7 – iš Bastūnų kaimo, tiek pat ir iš Kiauklių. 5 mokinukai iš Davenių kaimo, 6 – iš Tolučių. Po 4 į mokyklą ateina iš Žemaitkiemio ir Mateikiškių, o po 3 – iš Valų, Skuolių, Bikonių ir Laumėnų. Po 2 mokyklinukus atvažiuoja iš Ukmergės, Kiaukliškių, Virkščių, Bajorų, Paškonų, Pusnės, Labeikių, Daubariškių, Griežionių, Pariešių, Nuotekų, o po 1 – iš Kazliškių, Dapkūniškių, Antaplaštakės, Bareišių, Pilionių, Plaštakos, Butkūnų, Miegučių, Veprių, Šukiškių, Pašiaudinės, Antalausių, Vanagų, Rasališkių, Karališkių.

Štai koks vardų ir vietų margumynas! Kiekviena vietovė turi ne tik savo vardą, jo kilmės aiškinimą, bet ir savo istoriją, turi savo didvyrius – žmones, kuriais ji didžiuojasi. Sužinos apie tai tie, kurie rengiasi parašyti rašinėlių apie savo gimtinę. Tad jei mylime gimtinę – rašykime apie ją!

Rašinėlių laukiame iki birželio 1-osios. Naujo mėnesio pradžioje rengiamės šio projekto apibendrinimui. Septintokės dvi Austėjos, Modesta ir Laura atlieka svarbų apibendrinimą – analizuoja mūsų vietovių vardų reikšmes. Sėkmės joms!

Dovanos

Gegužės mėnesį muziejus gavo prasmingų ir gražių dovanų. Pirmoji – meninis fotoalbumas iš Kultūros centro atiteko už projektą „Dešimt turistinių maršrutų po Želvos kraštą“. Tai jau antrasis šio projekto įvertinimas prizų. Albumą puošia meninės Kultūros skyriaus direktoriaus pavaduotojo Juliaus Zarecko fotografijos. Kita dovana – LGRTC atsiųsta albumo formos knyga „Atkurta Lietuvai 100. Lietuvos vardu“. Knygoje skelbiami šalies mokinių rašinių ir piešinių konkurso „Kovų už laisvę ir netekčių istorija“ laureatų darbai, tarp kurių – mūsų abiturienčių (dabar jos studentės) Dovilės Butkutės rašinys „Daubariškių krašto partizanai“ ir Beatričės Tavoraitės iliustracija „Ilgesio laiškas“.

Informaciją pateikė Zita Keiaučiušienė